

REKENKAMER De Fryske Marren
Postbus 101
8500 AC Joure

E: r.koster@defryskemarren.nl T: 0618479622

Aan de gemeenteraad van
de gemeente De Fryske Marren,
JOURS.

Plaats en datum: Joure, 10 november 2020
Onderwerp: Onderzoek Ny Sudersé

Geachte Raad van De Fryske Marren,

Bijgaand treft u het rapport van bevindingen aan ten aanzien van het door de Rekenkamer De Fryske Marren uitgevoerde onderzoek 'Zwembad Ny Sudersé'.

Op 10 februari 2020 is door de fracties CDA, VVD, PvdA en GroenLinks in een brief aan de Rekenkamercommissie (RKC) verzocht om een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar het dossier zwembad Ny Sudersé. Het verzoek is aan de RKC gedaan omdat naar de mening van de opstellers van de voornoemde brief het dossier "al vele jaren vragen oproept" en "duidelijkheid gewenst is ten behoeve van alle betrokkenen". De RKC heeft aan het verzoek gehoor gegeven en heeft het bureau Byond verzocht om, onder aansturing van de RKC, een onderzoek uit te voeren. De geformuleerde onderzoeksvragen zijn in het rapport van Byond terug te lezen. Voor de beantwoording van genoemde onderzoeksvragen verwijzen wij u naar het onderzoeksrapport. In deze brief worden enkele meer algemene conclusies (1 t/m 4) benoemd die de Rekenkamer trekt naar aanleiding van het resultaat van het onderzoek.

Conclusie 1: Er is vanaf het begin van de samenwerkingsrelatie sprake van een nuttige samenwerking tussen de gemeente Lemsterland en later De Fryske Marren en de heer Mondeel.

Uit het onderzoek komt naar voren dat er bij de gemeente (zowel ambtelijk als bestuurlijk) en bij G. J. Mondeel Recreatie BV tevredenheid heerst over de samenwerking. Vanaf het eerste moment is er sprake van wederzijds vertrouwen en dat is in de loop der jaren zo gebleven. De gesprekken zijn zakelijk en constructief. Beide partijen geven aan dat zonder deze samenwerking er vermoedelijk geen zwembad in Lemmer meer zou zijn geweest.

Conclusie 2: de zogenaamde 'onderhoudsovereenkomst' voor het strand heeft nooit als doel gehad een oplossing te vinden voor het strandonderhoud, maar had als doel het zwembad van extra financiële middelen te voorzien.

Nadat bleek dat de eerste opdrachtnemer de financiering voor de realisatie en exploitatie van het zwembad niet rond kon krijgen, zijn onderhandelingen gestart voor overname van het contract door G. J. Mondeel Recreatie BV. Tijdens deze onderhandelingen kwam G. J. Mondeel Recreatie BV tot de conclusie dat de door de gemeente ter beschikking gestelde jaarlijkse vergoedingen ontoereikend waren voor de bouw en exploitatie van het nieuwe zwembad. De gemeente heeft daarop een aanbod gedaan om een aanvullende overeenkomst op te stellen waarbij G. J. Mondeel Recreatie BV een

aanvullende jaarlijkse vergoeding van (destijds) €16.000 zou ontvangen. Deze overeenkomst is opgesteld onder de noemer 'onderhoudsovereenkomst'. In die betreffende overeenkomst zijn voor G. J. Mondeel Recreatie BV echter nauwelijks verplichtingen opgenomen tot feitelijk strandonderhoud. De werkzaamheden die volgens de overeenkomst door G. J. Mondeel Recreatie BV moesten worden uitgevoerd betroffen: het opstellen van een jaarplanning voor de schoonmaak, het toezicht houden op de schoonmaak en het waar nodig aansturen en bijsturen daarvan. Het daadwerkelijke strandonderhoud werd door de gemeente uitgevoerd.

De 'onderhoudsovereenkomst' heeft volgens alle partijen als doel gehad de financiering van het zwembad rond te maken en niet het onderhoud nader te regelen.

Voor de geschetste 'onderhoudscontract'-constructie werd gekozen omdat de destijds betrokken wethouder de verwachting had dat de raad mogelijk niet akkoord zou gaan met een verhoging van de jaarlijkse vergoeding voor het zwembad en dat dit zou leiden tot een nieuwe aanbesteding. Dit zou als mogelijk gevolg hebben dat de bouw aanzienlijke vertraging zou oplopen en verder het mogelijk risico dat de betrokken partij zich zou terugtrekken. Dit met als mogelijk gevolg dat er geen geschikte partij meer gevonden zou kunnen worden voor het realiseren van een zwembad in Lemmer.

De opgestelde 'onderhoudsovereenkomst' is de basis geweest waarop G. J. Mondeel Recreatie BV jaarlijks een aanvullende vergoeding factureerde en ontving.

De betreffende overeenkomst is door partijen nooit formeel ondertekend. Wel blijkt uit een gespreksverslag van maart 2015 dat met dhr. Mondeel is afgesproken dat de 'onderhoudsovereenkomst' aan G. J. Mondeel Recreatie BV wordt voorgelegd ter ondertekening. Uit een e-mail van mei 2015 kan worden afgeleid dat G. J. Mondeel Recreatie BV akkoord gaat met de inhoud van de 'onderhoudsovereenkomst'. De betrokken wethouder (mevr. J. Schouwerwou) noch ambtenaren kunnen zich herinneren waarom de 'onderhoudsovereenkomst' niet is ondertekend.

Conclusie 3: Het gebrek aan transparantie over de gemaakte afspraken heeft gezorgd voor onnodige discussie in de raad.

Hetgeen onder de noemer 'onderhoudsovereenkomst' werd vergoed, maar feitelijk daar niet voor was bedoeld, had vanaf het begin onder de aandacht van de raad moeten worden gebracht. Het toenmalige college heeft hier niet voor gekozen. Op het moment dat discussie ontstond over de vergoedingen voor het strandonderhoud, had direct openheid van zaken kunnen worden gegeven, met daarbij een duidelijke uitleg. Dat is in de afgelopen jaren steeds niet voldoende gebeurd waardoor onduidelijkheden onnodig lang zijn blijven bestaan.

Door het uitblijven van duidelijkheid over de gemaakte afspraken wekte de discussie, in de raad en de berichtgeving in de media, geregeld de indruk dat de opdrachtnemer onterecht vergoedingen heeft ontvangen.

Conclusie 4: De gemeente i.c. het College had meer regie kunnen voeren op het ontvangen van verantwoordingen over het maatschappelijk gebruik van het zwembad en had de gemeenteraad hierover beter en regelmatigere kunnen informeren.

Voor wat betreft het maatschappelijk gebruik van het zwembad constateert de Rekenkamer dat de gemeente in de eerste jaren na opening van het zwembad onvoldoende oog heeft gehad voor de verantwoording die de opdrachtnemer diende af te leggen. Genoemde redenen hiervoor zijn andere prioriteiten, zoals bijvoorbeeld de gemeentelijke herindeling en de transitie van de Wmo in 2015. Na vragen vanuit de raad in 2015 en 2016 over het maatschappelijk gebruik, zijn de verantwoordingen over 2012 - 2015 opgevraagd en vervolgens gedeeld met de raad. Gedurende dit onderzoek heeft het

college de verantwoordingen over 2017, 2018 en 2019 opgevraagd en heeft het college op 18 augustus 2020 besloten die ter kennisgeving aan de gemeenteraad te verstrekken.

De Rekenkamer is van mening dat het college de raad had kunnen informeren over het voornemen om de minimumvoorwaarden (waarop opdrachtnemer jaarlijks wordt getoetst) aan te passen. In november 2017 is in een advies aan het college ook te lezen dat is vastgesteld dat de minimumeisen niet meer actueel zijn en dat er niet gekort kan/ zal worden op de vergoeding aan de opdrachtnemer. Hierover zijn al sinds begin 2015 gesprekken gevoerd tussen de gemeente en opdrachtnemer.

Momenteel wordt de verantwoording beoordeeld op concrete bezoekersaantallen. Dergelijke aantallen zijn aan ontwikkelingen onderhevig. Denk daarbij aan bijvoorbeeld demografische ontwikkelingen, maar ook aan specifieke besluiten zoals het terugdraaien van subsidies voor schoolzwemmen. De genoemde redenen acht de Rekenkamer billijk.

De Rekenkamer dringt wel aan op om een spoedige afhandeling van het opstellen van nieuwe normen (bijvoorbeeld aantal uren openstelling voor specifieke bezoekersgroepen) en het actief informeren van de gemeenteraad hierover.

Tot slot

Het college geeft in haar bestuurlijke reactie aan zich te herkennen in de diverse constatering die zijn verwoord in de rapportage en daarmee op korte termijn aan de slag te gaan.

De Rekenkamer vertrouwt erop dat met de aanbidding van deze rapportage is tegemoet gekomen aan het verzoek vanuit de raad om de 'ins en outs' rond dit zwembad zowel in actueel als in historisch perspectief te onderzoeken.

Geert Pieter Vermeulen (voorzitter)
Annelies Jorna (lid)
Roland Bakker (lid)

Reinoud Koster (secretaris)